

PRESIDENT van de REPUBLIEK SURINAME

Telefoon: 420102

**Aan: de Voorzitter van
De Nationale Assemblée
de heer M. Bee, MSc, LLB**

Kenmerk: secpres/1408/20

Paramaribo, 10 februari 2023

Onderwerp: aanbieding ontwerpwet houdende wijziging van de Arbeidsgeschillenwet (G.B. 1946 no. 104, gelijk zij luidt na de daarin aangebrachte wijziging bij G.B. 1948 no. 8 (Arbeidsgeschillenwet 2020))

Geachte Voorzitter,

Hierbij doe ik u ter behandeling door De Nationale Assemblée toekomen de ontwerpwet, als in hoofde genoemd, met de bijbehorende Memorie van Toelichting.

De President van de Republiek Suriname

Chandrikapersad Santokhi

Bijlage: 1x

DE NATIONALE ASSEMBLEE	
Ingek.	14 februari 2023
Agenda no.	299/23
Verwezen	
Naar	

WET van 2020
houdende wijziging van de Arbeidsgeschillenwet
(G.B.1946 No.104) gelijk zij luidt na de daarin
aangebrachte wijzigingen bij G.B. 1948 No. 8.
(Arbeidsgeschillenwet 2020)

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat in het kader van een goed functionerend effectief en efficiënt systeem, collectieve en individuele arbeidsgeschillenpreventie, voor de harmonieuze arbeidsverhoudingen en de productiviteit van de Surinaamse economie, het wenselijk is de Arbeidsgeschillenwet van 1946 (G.B. 1946 No. 104 gelijk zij luidt na de daarin aangebrachte wijzigingen bij G.B. 1948 No. 8) te wijzigen:

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet:

ARTIKEL I

In de Arbeidsgeschillenwet GB 1946 No. 104 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- A. Overall wordt het woord “Gouverneur” vervangen door: “President”, voor zover nodig, onder grammaticale aanpassing van de in verband daarmee gebezigde lidwoorden, voornaamwoorden en bijvoeglijke naamwoorden.
- B. Overall wordt het woord “Verordening” vervangen door: “Wet”, voor zover nodig, onder grammaticale aanpassing van de in verband daarmee gebezigde lidwoorden, voornaamwoorden en bijvoeglijke naamwoorden.
- C. Artikel 1 wordt gewijzigd als volgt:
Het woord “kommissie” in lid 1 van bedoeld artikel wordt vervangen door: commissie
- D. Artikel 4 wordt gewijzigd als volgt:
  - 1) In lid 1 wordt “Distrikts-Kommissaris” vervangen door: districtscommissaris.
  - 2) In lid 1 wordt “distrikt” vervangen door: district.
- E. “Overall wordt het woord “sekretaris” vervangen door: “secretaris”
- F. Artikel 12 lid 3 wordt de zinsnede “dezer mededeling” vervangen door: “van deze mededeling”.
- G. Naast artikel 46 wordt er een nieuw artikel 46a toegevoegd luidende als volgt:

Artikel 46a

- 1) De Bemiddelingsraad of het scheidsgerecht kan voorwaarden stellen aan zijn dienstverlening.
  - 2) Indien de bij het geschil betrokken partijen of een van hen, respectievelijk weigeren of weigert om de voorwaarden als genoemd in lid 1 van dit artikel te accepteren of indien zij of een van hen, respectievelijk weigeren of weigert een op voornoemde acceptatie betrekking hebbende verklaring te ondertekenen, verleent de Bemiddelingsraad of het scheidsgerecht zijn diensten niet.
  - 3) Indien de bij het geschil betrokken partijen of een van hen, respectievelijk in strijd handelen of handelt met de geaccepteerde voorwaarden als genoemd in lid 1 van dit artikel, staakt de Bemiddelingsraad of het scheidsgerecht zijn diensten tot de voorwaarden (wederom) worden gerespecteerd. Vóór de Bemiddelingsraad of het scheidsgerecht zijn diensten hervat, kan hij van elke partij die in strijd heeft gehandeld met voornoemde voorwaarden eisen dat die wederom een verklaring als genoemd in lid 2 van dit artikel ondertekent.
- H. Er komt een nieuw hoofdstuk, zijnde hoofdstuk IIIA, met als titel Referendum Vakverenigingen en nieuwe hiervan deel uitmakende artikelen, nl. de artikelen 46b tot en met artikel 46o toegevoegd luidende als volgt:

Artikel 46b

Ingeval er gerede twijfel bestaat, of een vakvereniging de betrokken werknemers vertegenwoordigt op wie de collectieve arbeidsovereenkomst van toepassing zal zijn, houdt de Bemiddelingsraad op verzoek van, hetzij de werkgever, hetzij het bestuur van de betrokken vakvereniging een referendum onder de werknemers die als zodanig kenbaar zijn gemaakt en het recht hebben tot toelating tot de stemming. Het referendum heeft als doel vast te stellen, of de vakvereniging door de meerderheid van het aantal geldig uitgebrachte stemmen van deze werknemers aangewezen wordt om hen bij het onderhandelen en het aangaan van de collectieve arbeidsovereenkomst te vertegenwoordigen.

Artikel 46c

1. Het bepaalde in artikel 46b vindt ook toepassing, indien meer dan één vakvereniging van oordeel is de aldaar genoemde werknemers te vertegenwoordigen.

2. In het geval, zoals bedoeld in lid 1, zal de vakvereniging, die het grootste aantal uitgebrachte geldige stemmen op zich gehad heeft, geacht worden de in artikel 46b genoemde werknemers te vertegenwoordigen.-en deel te nemen aan de onderhandelingen tot het aangaan van een collectieve arbeidsovereenkomst.

3. Bij staking van stemmen houdt de Bemiddelingsraad een tweede referendum. Dit referendum wordt niet eerder gehouden dan 14 (veertien) dagen, nadat de uitslag van het eerste referendum ingevolge artikel 46b aan partijen bekend is gemaakt en niet later dan 30 (dertig) dagen hierna.

4. Indien bij het referendum, zoals bedoeld in lid 3, de stemmen wederom staken, worden de in artikel 46b genoemde werknemers vertegenwoordigd door de vakvereniging, waaraan het eerst rechtspersoonlijkheid door de President is verleend.

Artikel 46d

De werkgever is verplicht de werknemers, op wie de collectieve arbeidsovereenkomst van toepassing zal zijn op de dag, waarop het referendum wordt gehouden, gedurende de door de Bemiddelingsraad vastgestelde tijd, voor zover deze binnen hun arbeidstijd valt, met behoud van loon vrijaf te geven, teneinde hun stem uit te brengen.

Artikel 46e

1. Binnen twee dagen - de zaterdag, de zondag of daarmee gelijkgestelde dagen niet medegerekend – na ontvangst van een verzoek, doet de Raad de betrokken werkgever en het bestuur van de vakvereniging(en) schriftelijk mededeling van de ontvangst van dit verzoek.

2. Bij de mededeling als bedoeld in het eerste lid, doet de Raad tevens mededeling, dat de vakvereniging(en) zo spoedig mogelijk, in elk geval binnen zeven dagen na dagtekening van deze mededeling, de wens tot deelname aan een onder werknemers van het betrokken bedrijf te houden referendum aan de Raad kenbaar kan (kunnen) maken.

3. De werkgever is verplicht de in het eerste lid bedoelde mededeling dan wel een afschrift daarvan onverwijld te doen ophangen zoveel mogelijk ter plaatse, waar de arbeid wordt verricht en wel zodanig, dat daarvan gemakkelijk kan worden kennis genomen.

Artikel 46f

1. Na afloop van de in artikel 46e lid 2 genoemde periode van zeven dagen, hoort de Raad zo spoedig mogelijk de werkgever en het bestuur van de betrokken vakvereniging(en), teneinde te bepalen welke categorie(en) van werknemers voor deelname aan het referendum in aanmerking komen.

2. Indien de Raad dit verzoekt, dient de werkgever daartoe aan de Raad uiterlijk binnen twee dagen – de zaterdag, de zondag of daarmee gelijkgestelde dagen niet medegerekend - een lijst over te leggen, bevattende de naam en voornamen, de geboortedatum en de datum van indiensttreding, alsmede de functie van de betreffende werknemers in zijn bedrijf.

3. De Raad deelt de werkgever en de in het eerste lid bedoelde vakvereniging(en) zo spoedig mogelijk mede de door hem bepaalde categorie(en) werknemers, die voor deelname aan het referendum in aanmerking komen.

Artikel 46g

1. Indien, naar het oordeel van de Raad, aan het bepaalde in het vorige artikel is voldaan, deelt de Raad binnen twee dagen - de zaterdag en de zondag of daarmee gelijkgestelde dagen niet medegerekend - aan de betrokken werkgever en het bestuur van de vakvereniging (en) schriftelijk mede:

- a. de dag en de plaats van het referendum, alsmede de voor de stemming bepaalde tijd;
  - b. de vakvereniging(en), die bevoegd is (zijn) aan het referendum deel te nemen;
  - c. de naam en voornamen en de geboortedatum van de werknemers, die bevoegd zijn aan de stemming deel te nemen.
2. De Raad bepaalt de dag van het referendum zodanig, dat tussen de dagtekening van de in het eerste lid bedoelde mededeling en de dag van het referendum tenminste zeven dagen en ten hoogste veertien dagen geleden zijn.
3. De werkgever is verplicht de in het eerste lid bedoelde mededeling dan wel een afschrift daarvan onverwijld te doen ophangen, zoveel mogelijk ter plaatse, waar de arbeid wordt verricht en wel zodanig, dat daarvan gemakkelijk kan worden kennis genomen.

Artikel 46h

1. De algehele leiding van het referendum berust bij de Raad.
2. De Raad kan zich bij zijn werkzaamheden door personen, door hem aan te wijzen, doen bijstaan.

Artikel 46i

1. De Raad draagt zorg, dat voor de aanvang van de stemming stembiljetten aanwezig zijn minimaal tot het getal der werknemers, die bevoegd zijn aan de stemming deel te nemen.
2. De Raad laat op de dag van het referendum slechts tot de stemming toe de werknemer, die bevoegd is aan de stemming deel te nemen en in het bezit is van een identiteitsbewijs.
3. De kosten van vervaardiging van de stembiljetten en voorts alle kosten, die door de Raad worden gemaakt in verband met het te houden referendum, komen voor rekening van de werkgever of het bestuur van de betrokken vakvereniging op wiens verzoek het referendum wordt gehouden.

Artikel 46j

1. De Voorzitter van de Raad of diens vervanger overhandigt de tot de stemming toegelaten werknemers een gewaarmerkt stembiljet.
Hij doet aantekening houden van het aantal uitgereikte stembiljetten.
2. De werknemer begeeft zich na ontvangst van het stembiljet onverwijld naar een niet in gebruik zijnd stemhokje en stemt door met potlood rood te maken een wit stipje, gesteld achter de naam van de vakvereniging zijner keuze. Daarna vouwt hij het stembiljet dicht op zodanige wijze, dat de naam van een vakvereniging niet zichtbaar is en begeeft zich daarmee onmiddellijk naar de stembus.

3. De Voorzitter van de Raad of diens vervanger doet de werknemer het stembiljet in de stembus steken. Hij doet aantekening houden van het aantal in de bus gestoken stembiljetten.

4. Indien de werknemer zich bij de invulling van zijn stembiljet vergist, geeft hij dit aan de Voorzitter van de Raad of diens vervanger terug. Deze verstrekt hem op zijn verzoek éénmaal een nieuw stembiljet.

5. De teruggegeven stembiljetten worden door de Voorzitter van de Raad of diens vervanger onmiddellijk onbruikbaar gemaakt door het stempel van het woord "onbruikbaar" op de beide zijden van het stembiljet.

Artikel 46k

1. De werknemer, die na waarschuwing de bij de artikelen 46i en 46j vastgestelde voorschriften niet opvolgt, wordt niet tot de stembus toegelaten en is verplicht het stembiljet, indien dit hem reeds overhandigd is, terug te geven.

2. De tot de stembus toegelaten werknemer, die weigert het stembiljet in de bus te steken, is verplicht dit terug te geven. Artikel 46j lid 5 is van overeenkomstige toepassing.

3. Indien een werknemer het stembiljet weigert terug te geven, dan doet de Voorzitter van de Raad of diens vervanger daarvan aantekening houden.

Artikel 46l

1. De Raad is verantwoordelijk voor de handhaving van de orde in het stemlokaal.

2. Indien de Raad van oordeel is, dat wanorde in het stemlokaal of zijn toegangen de behoorlijke voortgang der stemming onmogelijk maakt, wordt de stemming daarop aanstonds geschorst en tot de volgende dag voor dezelfde tijd, als bedoeld in artikel 46g lid 1 onder a verdaagd.

3. De sleuf van de stembus wordt ter plaatse onmiddellijk gesloten, waarna de stembus wordt verzegeld.

4. Aan de deur van het stemlokaal wordt een kennisgeving bevestigd, dat de stemming is geschorst tot de volgende dag voor de in het tweede lid bedoelde tijd.

5. Vervolgens worden in afzonderlijke pakken gesloten en verzegeld:

- a. de sleutels, waarmede de stembus is afgesloten;
- b. de niet gebruikte stembiljetten;
- c. de teruggegeven en onbruikbaar gemaakte stembiljetten.

6. Van de geschorste zitting wordt door de Raad akte opgemaakt, waarin tevens van de in het vijfde lid bedoelde verrichtingen melding wordt gemaakt.

7. De stemming wordt de volgende dag hervat en duurt gedurende de in het tweede lid bedoelde tijd.

Artikel 46m

1. Zodra de voor de stemming bepaalde tijd is verstreken, wordt dit door de Raad aangekondigd en worden alleen de op het ogenblik van de aankondiging in of aan de deur van het stemlokaal aanwezige werknemers, die voldoen aan het bepaalde in artikel 46i, nog tot de stemming toegelaten. Nadat de laatste dezer werknemers heeft gestemd, wordt de sleuf van de stembus gesloten.

2. Onmiddellijk, nadat de stemming is geëindigd, stelt de Voorzitter van de Raad of diens vervanger vast:

- a. het aantal werknemers, dat zich heeft gemeld;
- b. het aantal uitgereikte stembiljetten;
- c. het aantal in de stembus gestoken stembiljetten;
- d. het aantal werknemers, dat geweigerd heeft een stembiljet in ontvangst te nemen;
- e. het aantal teruggegeven en onbruikbaar gemaakte stembiljetten;
- f. het aantal niet gebruikte stembiljetten.

3. De aantallen, bedoeld in het tweede lid, worden door de Voorzitter van de Raad of diens vervanger aan de aanwezige werknemers bekend gemaakt.

4. Vervolgens worden in afzonderlijke pakken gesloten en verzegeld:

- a. de lijst van de tot de stemming toegelaten werknemers;
- b. de niet gebruikte stembiljetten;
- c. de teruggegeven en onbruikbaar gemaakte stembiljetten.

Artikel 46n

1. Onmiddellijk na de in artikel 46m lid 4 voorgeschreven verzegeling wordt de stembus geopend en worden de stembiljetten dooreen gemengd, geteld en hun aantal vergeleken met het getal der werknemers, die aan de stemming hebben deelgenomen.

2. De Voorzitter van de Raad of diens vervanger opent de stembiljetten en voegt deze bijeen naar gelang de uitgebrachte stemmen op een vakvereniging.

3. Vervolgens stelt de Raad ten aanzien van de vakvereniging het aantal op haar uitgebrachte stemmen vast.

Artikel 46o

1. Van onwaarde zijn andere stembiljetten dan die, welke volgens dit Staatsbesluit mogen worden gebruikt.

2. Voorts zijn van onwaarde de stembiljetten:

- a. waarop in geen stemvak het witte stipje rood is gemaakt;
- b. waarop in meer dan een stemvak het witte stipje rood is gemaakt;

- c. waarop de werknemer zijn stem heeft uitgebracht anders dan met rood potlood;
  - d. waarop bijvoegingen zijn geplaatst of die een aanduiding van de werknemer bevatten. Hieronder worden niet begrepen punten, strepen, vlakken, nagelindrukken, vouwen, scheuren, gaten en vlekken;
  - e. welke niet zijn voorzien van de voorgeschreven waarmerking.
3. Het ten dele rood maken van het witte stipje in het stemvak achter de naam van een vakvereniging wordt met het rood maken ervan gelijkgesteld, indien dit kennelijk met de bedoeling van de werknemer overeenstemt.

Artikel 46p

1. De Raad beslist over de waarde van het stembiljet en doet aantekening houden van elk geldig verklaard stembiljet. Hij maakt de reden van ongeldigverklaring en van twijfel over de geldigheid, alsmede de beslissing daaromtrent onmiddellijk bekend.
2. Indien een der in het lokaal aanwezige werknemers dit verlangt, moet het stembiljet worden getoond.

Artikel 46q

1. Terstond, nadat de stemmen zijn opgenomen, maakt de Voorzitter van de Raad of diens vervanger zowel het aantal op een vakvereniging uitgebrachte stemmen, als het gezamenlijk aantal uitgebrachte stemmen bekend.
2. Vervolgens worden de van onwaarde verklaarde stembiljetten in een pak gesloten en verzegeld. Op dit pak wordt het aantal stembiljetten, dat het pak inhoudt, vermeld.
3. Daarop worden de op een vakvereniging geldig uitgebrachte stembiljetten gerangschikt en in een pak gesloten en verzegeld. Op dit pak wordt het aantal stembiljetten, dat het pak inhoudt, vermeld.

Artikel 46r

1. De Raad deelt de werkgever en het bestuur van de betrokken vakvereniging de uitslag van het referendum zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen 3 maal 24 uur vanaf de sluiting van de stemming schriftelijk mede. Hij doet dit gelijktijdig bekend maken in de plaatselijke dagbladen.
  2. De werkgever is verplicht de in het eerste lid bedoelde mededeling dan wel een afschrift daarvan onverwijld te doen ophangen zoveel mogelijk ter plaatse, waar de arbeid wordt verricht en wel zodanig, dat daarvan gemakkelijk kan worden kennis genomen.
- I. Het kopstuk van hoofdstuk IV wordt vervangen door: Gemeenschappelijke bepalingen.
- J. Naast artikel 49 wordt een nieuw artikel 49a toegevoegd luidende als volgt:

Artikel 49a

- 1) De Bemiddelingsraad registreert de gegevens omtrent de uitoefening van haar verscheidene functies volgens deze wet, die haar in staat stellen om te voldoen aan haar in dit artikel bedoelde rapportageplicht.
- 2) De Bemiddelingsraad stelt tenminste eenmaal per kalenderjaar overzichtelijke statistieken samen en stelt die niet later dan het eerste kwartaal van het daaropvolgende kalenderjaar beschikbaar voor publicatie door de Minister van Arbeid.
- 3) De Minister van Arbeid stelt vast op welke gegevens de in lid 2 van dit artikel genoemde statistieken betrekking dienen te hebben.

K. Artikel 50 wordt gewijzigd en luidt thans als volgt:

“Hetgeen, behalve het in artikel 2 bepaalde nog ter voorbereiding van het in werking getreden van deze wet en waar de uitvoering nodig is, wordt bij besluit geregeld.”

L. Naast artikel 50 wordt er een nieuw artikel 50a toegevoegd luidende als volgt:

Artikel 50a

- 1) De Minister van Arbeid maakt op voordracht van de Bemiddelingsraad bij staatsbesluit bekend welke procedures de Bemiddelingsraad zal hanteren bij de uitoefening van zijn verscheidene functies volgens deze wet.
- 2) De procedures als genoemd in lid 1 van dit artikel worden vastgesteld door de Bemiddelingsraad met inachtneming van het bepaalde bij artikel 14 van deze wet.
- 3) De procedures als genoemd in lid 1 van dit artikel mogen niet in strijd zijn met het bepaalde bij deze wet of krachtens artikel 50 van deze wet.

ARTIKEL II

1. Deze wet wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
2. Zij treedt in werking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.
3. De Minister verantwoordelijk voor arbeidsaangelegenheden is belast met de uitvoering van de wet.

Gegeven te Paramaribo, de .....

CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI

WET van 2020
houdende wijziging van de Arbeidsgeschillenwet
(G.B.1946 No.104)gelijk zij luidt na de daarin
aangebrachte wijzigingen bij G.B. 1948 No. 8.
(Arbeidsgeschillenwet 2020)

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

De Arbeidsgeschillenwet van 1946 is de basisregeling voor het beslechten en voorkomen van collectieve arbeidsgeschillen in Suriname. Aanvullende private initiatieven voor geschillenbeslechting zijn hierbij niet uitgesloten. De Arbeidsgeschillenwet bevat voornamelijk bepalingen betreffende de vier verschillende wijzen van interventie van de Bemiddelingsraad voor Geheel Suriname (BR) in arbeidsgeschillen, de procedures, de juridische consequenties en het resultaat van bemiddeling, arbitrage en adviserende diensten en de gedragscode voor de betrokken partijen. Daarnaast legt de Arbeidsgeschillenwet plichten op aan getuigen, deskundigen en betrokken partijen die voor de BR verschijnen en op voorzitters, leden en secretarissen om een geheimhoudingsplicht in acht te nemen.

De BR heeft tot taak om de vreedzame beslechting van geschillen te bevorderen en het ontstaan van arbeidsgeschillen te voorkomen, tussen werknemers en één of meer werkgevers over arbeidsaangelegenheden.

De BR kan de volgende diensten verlenen:

- bemiddeling. Deze functie is geregeld in de artikelen 2 t/m 14 Arbeidsgeschillenwet S.B 1946 no. 104;
- arbitrage (scheidsgerecht). Deze functie is geregeld in de artikelen 17 t/m 39 Arbeidsgeschillenwet S.B 1946 no. 104. Een arbiter is volgens de literatuur een scheidsmans die in een arbitrageprocedure het geschil beslecht. Een arbiter behoort onpartijdig te zijn. Hij wordt benoemd op een wijze zoals de partijen zijn overeengekomen. Deze wijze staat beschreven in het arbitragereglement van de desbetreffende arbitragecommissie;
- bijstand aan scheidsgerechten van de betrokken partijen. Deze functie is geregeld in artikel 46a;
- adviserende diensten.
  - bijstand aan partijen die het voornemen hebben een collectieve arbeidsovereenkomst te sluiten. . Deze functie is geregeld in de artikel 46 Arbeidsgeschillenwet S.B 1946 no. 104 ;
  - het houden/organiseren van referenda. Deze functie is geregeld in de artikelen 46 e t/m 46 r.

Er zijn verschillende functies aan de Bemiddelingsraad toegekend in de wet.

In artikel 3, aanhef en onder a is vrij goed afgebakend wat wordt verstaan onder de term geschil en waarmee de Bemiddelingsraad zich dus moet ontlaten. Het gaat dus om:

- een verschil van mening;
- tussen werknemers en één of meer werkgevers;
- over arbeidsaangelegenheden.

Ten aanzien van bepaalde functies worden de gevallen c.q. situaties waarin de Bemiddelingsraad kan interveniëren verder afgebakend. Zo wordt voor bemiddeling door de Bemiddelingsraad in artikel 4 lid 1 van de wet tevens de eis gesteld dat het een geschil betreft dat tot staking of uitsluiting in één of meer bedrijven of ondernemingen aanleiding dreigt te geven of heeft gegeven.

Bemiddeling is in de Engels literatuur bekend als Mediation. Mediation wordt beschreven als arbitragerecht en mediatie-werkzaamheden door een derde die bijdragen tot conflictoplossing zodat er geen rechter of arbiter meer tussenkomen. Bijvoorbeeld bij het verlenen van een onafhankelijke deskundige onpartijdige hulp met het doel om partijen zo snel mogelijk te verenigen op de punten die hen verdeeld houdt; werkzaamheden die bijdragen tot het tot stand brengen van overeenkomsten tussen de opdrachtgever tot de bemiddeling en derden.

De literatuur geeft aan dat scheidsgerecht vaak een particuliere instantie is die geschillen buitengerechtelijk, dus zonder dat een rechter er aan te pas komt, beslecht. Bijvoorbeeld Nederlands Arbitrageinstituut.

Wat zijn principeovereenkomsten?

De term principeovereenkomst wordt regelmatig gehanteerd door zowel werkgevers als werknemers c.q. vakverenigingen in gevallen waarbij de Bemiddelingsraad (succesvol) heeft bemiddeld. Deze term heeft in de praktijk steeds een andere betekenis. Zo kan het de ene keer inhouden een voorwaardelijke overeenkomst, die afhangt van de goedkeuring van de Directie en/of aandeelhouders (van werkgeverszijde) of de algemene ledenvergadering (van de zijde van de werknemers c.q. vakvereniging). Een andere keer kan het inhouden een overeenkomst in hoofdlijnen, die nog verder moet worden "ingevuld" door partijen al dan niet door bemiddeling van de Bemiddelingsraad. Belangrijk is dat partijen, met name bij bemiddeling door de Bemiddelingsraad, aan het eind van die bemiddeling, duidelijke afspraken maken. Uiteraard is ook hierin een duidelijke rol voor de Bemiddelingsraad weggelegd.

Naast voornoemde functies van de Bemiddelingsraad is er in grote lijnen in de wet ook vastgelegd hoe de Bemiddelingsraad voornoemde functies moet uitvoeren. Zoals opgenomen in artikel 50 kunnen deze uitvoeringen bij besluit worden geregeld. In de praktijk en over de jaren heen heeft de Bemiddelingsraad haar werkwijze echter verder verfijnd en zijn vaste gebruiken ontwikkeld die thans worden gehandhaafd. Bij deze zogeheten ongeschreven regels kan gedacht worden aan maximale termijnen in acht te nemen door de Bemiddelingsraad, bijvoorbeeld bij het zich in verbinding stellen met partijen nadat zij o.a. kennis heeft gekregen van een geschil. In het kader van de rechtszekerheid en transparantie ten behoeve van werknemers en werkgevers is de mogelijkheid geschapen om voornoemde ongeschreven formeel vast te leggen. Hierbij wordt meteen aangetekend dat het op enig moment ontbreken van laatstgenoemde vastlegging, het adequaat functioneren van de Bemiddelingsraad niet belemmert. Hiernaast wordt ook aangetekend

dat de procedures niet alleen niet in strijd mogen zijn met het overig bepaalde bij of krachtens de wet, maar ook niet in strijd mag zijn met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Wat deze wet betreft is relevant de problematiek van de langdurige civiele arbeid gerelateerde zaken en de verschillende rollen die de Bemiddelingsraad kan vervullen in geschillen van ook individuele werknemers. Ook is een punt de rechtskracht van de uitspraken van de Bemiddelingsraad en zijn gewenste jurisdictie in ambtenarenzaken. In de nieuwe Wet op de Collectieve Arbeidsovereenkomst is voorgesteld dat de BR een adviserende en ondersteunende rol krijgt bij de totstandkoming van de cao in plaats van de directeur van Arbeid.

Een goed functionerend effectief en efficiënt systeem van arbeidsgeschillenpreventie- en beslechting die een zo breed mogelijke, zo niet de totale breedte van de sectoren in de Surinaamse economie bevat (privaat en publiek), is van eminent belang voor de harmonieuze arbeidsverhoudingen en de productiviteit van de Surinaamse economie. Voorkombare geschillen kosten geld en hebben een negatieve impact op ons Bruto Binnenlands Product (BBP). Het gedateerd zijn van de Arbeidsgeschillenwet en de beperkte scope en armslag van de Bemiddelingsraad is al geruime tijd aan de orde gebracht.

Artikelsgewijs

Artikel 1 lid 3

Al hoewel van deze mogelijkheid in de afgelopen periode geen gebruik is gemaakt, wordt de mogelijkheid voor de toekomst open gelaten voor een mogelijke decentralisatie en deconcentratie.

Artikel 4

In de huidige situatie zijn het voornamelijk werkgevers en/of vakbonden die zelf melding doen bij de Bemiddelingsraad wanneer er een geschil is ontstaan. Verder kan de Bemiddelingsraad ook ambtshalve ingrijpen. De mogelijkheid voor de Districtscommissaris blijft ongeschonden gelet op de wens van de regering voor een mogelijke decentralisatie en deconcentratie.

Artikel 5

Zoals opgenomen in artikel 5 lid 1 van de wet dient voor belanghebbenden de tussenkomst van de Bemiddelingsraad schriftelijk te worden ingeroepen. Dit naar aanleiding van het feit dat de tussenkomst van de Bemiddelingsraad in de praktijk niet steeds schriftelijk wordt ingeroepen. Zo is geopperd om rekening houdende met de Wet Elektronisch Rechtsverkeer ook het inroepen van de Bemiddelingsraad langs elektronische weg mogelijk te maken.

De Wet Elektronisch Rechtsverkeer stelt elektronisch rechtsverkeer tussen burger en overheid voorsnog niet verplicht, maar geeft de overheid de bevoegdheid om voormeld rechtsverkeer tot stand te brengen. Het zou ons te ver voeren om voormeld rechtsverkeer, althans de mogelijkheden en beperkingen hiervan, uit te zoeken sec voor de wijziging van de Arbeidsgeschillenwet. De wet is vrij technisch. Voor een goede uitvoering hiervan is – naar onze inschatting – assistentie van en samenwerking met de 2 (twee) relevante vak ministeries, nl. het Ministerie belast met economische aangelegenheden en het Ministerie belast met justitiële aangelegenheden, een must.

Het gebruik van elektronisch rechtsverkeer kan te zijner tijd serieus worden bekeken, maar dan ten aanzien van de uitvoering van alle bijzondere arbeidswetten.

Kortom, voorgesteld wordt dat de tussenkomst van de Bemiddelingsraad vooralsnog wordt ingeroepen zoals dat thans reeds plaatsvindt, nl. op alle mogelijke manieren, met slechts één formele wijze: **schriftelijk**.

Artikel 46

De vraag die hierbij rijst is of artikel 46 van de wet dient te worden gehandhaafd in de wet of dient te worden overgeheveld naar de Wet Collectieve Arbeidsovereenkomst. Voornoemd artikel heeft nu eenmaal te maken met de sluiting van collectieve arbeidsovereenkomsten.

Hoewel artikel 46 van de wet inderdaad betrekking heeft op het sluiten van m.n. collectieve arbeidsovereenkomsten, zijn er twee argumenten om voornoemd artikel te handhaven in de wet.

- a. Het accent van voornoemde bepaling ligt op de functie van de Bemiddelingsraad. Uit het oogpunt van systematiek is het aan te bevelen om artikel 46 te handhaven in de wet, omdat de wet handelt over de verscheidene functies van de Bemiddelingsraad.
- b. Artikel 46 van de wet hoeft – vanwege de aanduiding van de overeenkomsten waarop het artikel betrekking heeft, welke aanduiding niet volledig samenvalt met de aanduiding van een collectieve arbeidsovereenkomst in artikel 1, aanhef en onder b van de Wet Collectieve Arbeidsovereenkomst – niet slechts betrekking te hebben op collectieve arbeidsvoorwaarden. De overheveling van dit artikel naar de Wet Collectieve Arbeidsovereenkomst is dan ook niet vanzelfsprekend.

Note: artikel 46 is al overgeheveld in de nieuwe Wet op de Collectieve Arbeidsovereenkomst (artikel 2 lid 2). Het kan echter nog steeds worden gehandhaafd in de Arbeidsgeschiedenwet.

Naar aanleiding van het voorgaande wordt een nieuw hoofdstuk, zijnde hoofdstuk IIIa, en nieuwe hiervan deel uitmakende artikelen, nl. de artikelen 46b, 46c, 46d en 46e, voorgesteld die tekstueel gelijk zijn aan, respectievelijk de artikelen 15, 16, 17 en 18 van de Wet Vrijheid van Vakvereniging (S.B. 2016 no. 151).

Van de nieuwe artikelen, nl. de artikelen 46b, 46c, 46d en 46e, zoals eerder genoemd kan gesteld worden dat het om gelijklopende artikelen gaan die voorkwamen in het Besluit Referendum Erkenning Vakverenigingen, dat met de inwerkingtreding van de Wet Vrijheid van Vakvereniging reeds is ingetrokken. Uit het oogpunt van systematiek zijn deze artikelen overgeheveld naar deze wet. Voornoemd artikelen hebben nu eenmaal te maken met een der belangrijke functies van de Bemiddelingsraad, namelijk het organiseren van referenda ter vaststelling van de representativiteit van vakverenigingen.

Artikel 46a

In de praktijk verbindt de Bemiddelingsraad voorwaarden aan haar tussenkomst ex artikel 11 lid 2 jo. artikel 5 van de wet. Hierbij kan gedacht worden aan:

- a. de stopzetting c.q. opschorten van collectieve acties, in ieder geval voor de duur van de tussenkomst van de Bemiddelingsraad;

- b. het inachtnemen van een persstijl, in ieder geval voor de duur van de tussenkomst van de Bemiddelingsraad;
- c. het plegen van een laatste inspanning door partijen om het geschil te vereffenen zonder tussenkomst van de Bemiddelingsraad; en
- d. het alsnog volgen van de rest van de tussen partijen overeengekomen geschillenbeslechtsprocedure, indien dit niet reeds het geval is.

De bedoeling van voornoemde voorwaarden is het vergroten van de kans van slagen van haar bemiddeling ex artikel 11 lid 2. Ook ingeval het geschil is onderworpen aan de uitspraak van een scheidsgerecht of de Bemiddelingsraad, als scheidsgerecht, kunnen voornoemde voorwaarden nuttig zijn. Zo kunnen zij de spanningen tussen partijen verminderen en hierdoor het ontstaan van nieuwe geschillen voorkomen of de kans op een rustig verloop van de werkzaamheden van de Bemiddelingsraad of het scheidsgerecht vergroten. De voorwaarden worden in principe reeds bij het eerste contact met partijen aan hen voorgelegd met de mededeling dat de Bemiddelingsraad geen poging tot bemiddeling ex artikel 11 lid 11 van de wet zal doen, indien partijen voornoemde voorwaarden niet accepteren. Van de Bemiddelingsraad is vernomen dat partijen haar voorwaarden in principe altijd accepteren. Thans is de mogelijkheid tot het stellen van voorwaarden voor het verlenen van diensten als een bevoegdheid van de Bemiddelingsraad en het scheidsgerecht verankerd in de wet. Indien deze voorwaarden niet worden geaccepteerd of wel worden geaccepteerd om hierna te worden genegeerd, respectievelijk verleent de Bemiddelingsraad geen diensten of staakt zij haar dienstverlening.

Artikel 46b

De artikelen 46b t/m 46e zijn gebaseerd op de artikelen 2 tot en met 5 van het Decreet Erkenning Vakverenigingen Werknemers. Deze regelen de referendumprocedures bij onduidelijke representativiteit onder andere in het geval van rivaliserende vakverenigingen.

De gerede twijfel bestaat wanneer bij één vakvereniging die in de onderneming bestaat, twijfels zijn of deze inderdaad de leden vertegenwoordigt. Wanneer deze vakvereniging de meerderheid der stemmen niet haalt, wordt zij niet geacht de werknemer te vertegenwoordigen wat betreft de collectieve onderhandelingen gericht op het sluiten van een cao. Artikel 46b heeft geen betrekking op de situatie van rivaliserende vakverenigingen, artikel 46c wel.

De gerede twijfel bestaat ook (**artikel 46c**) wanneer twee of meer bestaande en rechtspersoonlijkheid bezittende vakverenigingen in de onderneming gelijktijdig verklaren gerechtigd te zijn tot de cao-onderhandelingen met de werkgever. De twijfel kan betrekking hebben op de werknemers van de gehele onderneming als er meerdere vakverenigingen bestaan die de werknemers van de gehele onderneming bestrijken, of slechts één of enkele onderdeel of onderdelen van de onderneming als de werknemers op basis van ondernemingsonderdelen (afdelingen etc.) zijn verenigd. Het verzoek tot het houden van een referendum komt of van de werkgever of het bestuur van één der vakverenigingen.

Teneinde de erkenningsprocedure niet te vertragen en indien er gerede twijfel bestaat over de representativiteit van de vakvereniging is bepaald, dat in deze gevallen de Bemiddelingsraad verplicht is op verzoek een referendum te houden. Op grond van de uitslag van het referendum kan de vraag worden beantwoord of de vakvereniging de werknemers vertegenwoordigt op wie de collectieve arbeidsovereenkomst van toepassing zal zijn. Onder geldig uitgebrachte stemmen worden niet meegerekend de z.g. blanco stemmen.

Artikel 46d

Dit artikel strekt tot aanspraak op behoud van loon voor de werknemers, als deze tijdens werktijd hun stem moeten uitbrengen.

Artikel 46e

In dit artikel wordt mede bedoeld op alle vakverenigingen van werknemers, die aan het referendum hebben deelgenomen.

In de regeling van het referendum zijn er twee kostenaspecten namelijk het doorbetalen van loon gedurende de tijd dat de werknemer tijdens werktijden de arbeid niet verricht omdat hij/zij zijn /haar stem gaat uitbrengen (artikel 46d) en de kosten ter vervaardiging van stembiljetten etc. (**artikel 46i lid 3**). Bij het financieren van deze onkosten is uitgegaan van het bestaande systeem welke eerder verankerd was in het reeds ingetrokken Besluit Referendum Erkenning Vakverenigingen (S.B. 1982 no. 91).

Artikel 49a

De Bemiddelingsraad verzamelt een heleboel informatie over een onderwerp dat zeer belangrijk is voor de samenleving en overheid, nl. rust op de arbeidsmarkt. Uiteraard is het niet alleen de Bemiddelingsraad die zorgt voor voornoemde rust, maar haar rol daarin kan en mag niet worden onderschat. De vele informatie die wordt verzameld door de Bemiddelingsraad wordt thans reeds verwerkt. Met het verplicht stellen van de samenstelling van statistieken, wordt de functionele verwerking van de verzamelde gegevens gegarandeerd. Deze gegevens kunnen gebruikt worden om het beleid gericht op de bewerkstelling van arbeidsrust, verder aan te scherpen. De publicatie van de statistieken kan zorgen voor een goed begrip van de burgers en beleidsmakers voor het werk en de noodzaak van de Bemiddelingsraad. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat niet de Bemiddelingsraad verantwoordelijk is voor de publicatie van de statistieken. De Bemiddelingsraad dient de statistieken slechts beschikbaar te stellen aan de Minister en Directeur van Arbeid en verder elk mediahuis dat daarnaar vraagt. De beschikbaarstelling van de statistieken aan de Minister en Directeur van Arbeid geschiedt schriftelijk tenminste eenmaal per kalenderjaar.

Artikel 50a

Verder is het raadzaam dat de werkwijze die de Bemiddelingsraad hanteert bij de uitoefening van de wettelijk aan hem toegekende functies, welke werkwijze zij heeft ontwikkeld in de loop der jaren, wordt vastgelegd in het kader van rechtszekerheid, transparantie en continuïteit. De vastlegging kan het beste geschieden bij uitvoeringsbesluit.

Paramaribo, ...

CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI

